

„Sacred Locations: Spaces and Bodies in Religion“: **Třetí ročník mezinárodní doktorandské religionistické konference**

MARTIN ŠPIRK – JAN TRTÍLEK

Ve dnech 13.-15. června 2019 proběhla každoroční mezinárodní doktorandská konference pod záštitou Centra náboženských studií Středoevropské univerzity (Center for Religious Studies, Central European University – CEU), pořádaná ve spolupráci s hostujícím Ústavem religionistiky Univerzity v Szegedu. Na této události zastupovali brněnský Ústav religionistiky Masarykovy univerzity dva doktorandi a jeden student magisterského studia. Organizátoři pro tento ročník zvolili poměrně široké téma „Sacred Locations: Spaces and Bodies in Religion“, které však nabývalo konkrétnějších podob v rámci sedmi tematicky ucelených panelů. Dohromady se akce zúčastnilo dvaadvacet prezentujících, úvodní a závěrečná promluva měla podobu hodinové přednášky.

V prvním dni nás přivítal vedoucí a zároveň zakladatel segedínského Ústavu religionistiky, András Máté-Tóth. Následovala úvodní přednáška Carstena Wilkeho, vedoucího Centra náboženských studií CEU, s názvem „Social Spaces and the Topography of the Divine: Reading Landscape in the Song of Songs“. Wilke rozebíral roli reálné i metaforické krajiny v náboženské imaginaci židovsko-křesťanské tradice ve spojení s biblickou básní Píseň písní, známou erotickou konverzací, jež se odehrává uprostřed měnícího se prostředí paláců, zahrad, lesů a pouští. Symbolismus těchto exkluzivních a hierarchických topografií posléze dle ústřední teze přednášky slouží jako průsečík mezi socioekonomickými, ekologickými, estetickými nebo mytickými zájmy. Jako ukazatel posvátného neslouží jen krajina samotná, ale i překračování hranic mezi kontrastními prostředím. Důležitý je taktéž helénistický původ básně, především ve vztahu k uchopení náboženské zkušenosti v mezích kategorií prostoru a genderu. Wilkeho přednáška tak potvrdila téma celé konference a zároveň ukončila oficiální program prvního dne.



Religio: Revue pro religionistiku 28/1, 2020, 95-97.

<https://doi.org/10.5817/Rel2020-1-7>

This work can be used in accordance with the Creative Commons BY-NC-ND 4.0 International license terms and conditions (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Badatelé se během celé konference mohli scházet na společných obědech, které probíhaly v nedalekém gastronomickém zařízení, k našemu milému překvapení vybaveném po vzoru typických pražských hospod. Živé diskuze a nezávazná socializace se odehrávaly taktéž při přestávkách na kávu, zpestřením byla i možnost ocenit místní kulinářské umění během večere, uskutečněné mimo město, kterou připravil jeden z organizátorů v kotli na otevřeném ohni.

Druhý den konference byl zahájen panelem s názvem „Symbols and Sacred Spaces“, jenž obsahoval mimo jiné provokativní příspěvek „Symbols, Symbolic Forms and Sacred Spaces (Eliade, Cassirer, Langer)“, který proslovil Gabriel Badea z Bukureštské univerzity. V druhém panelu, který nesl označení „Religion, Motion, Space“, zaujaly publikum dva příspěvky, které přednesli Omid Vatandoost z íránské Univerzity Imáma Sadiqa („The Geopolitical Role of the Middle East in the Apocalypse: View from Abrahamic Religions“) a Abolfazl Alishahi Ghalehjoughi z taktéž íránské Jásúdžské univerzity („Investigating the Effect of Cover on Creating Peace in Dome Buildings in Islamic Lands“). Svým insiderským postojem představili tito dva badatelé odlišný přístup ke studiu náboženství, než s jakým se posluchači setkávali po zbytek konference. Ve třetím panelu, „Bodies – Meeting Places of Transcendent and Immanent“, byl červenou nití společnou všem příspěvkům zájem o náboženskou zkušenost. Poslední panel dne, „Politics of Space“, byl věnován vztahu náboženství a státní moci.

Organizaci konference lze hodnotit jako precizní a pohotovou, mimo jiné i kvůli přizpůsobivé reakci na fakt, že Omid Vatandoost se bohužel nemohl konference fyzicky zúčastnit. Organizátoři mu však flexibilně umožnili příspěvek přednést z domácího Íránu pomocí internetového videohovoru. Vzhledem k horkému letnímu počasí přišla vhod i klimatizovaná konferenční místnost a i samotná budova segedínské univerzity poskytovala během přestávek zajímavou podívanou ve formě stálé výstavy archeologických nálezů.

Poslední konferenční den započal příspěvkem „Religion vs. Social Structures: Funeral Rites in Prehistoric Times“, který přednesla Gabriella Hegedűs (Univerzita v Szegedu). Tematicky tak skvěle zapadl do panelu s názvem „Bodies and Rituals“. Vyzdvihli bychom i promluvu Kseniye Medvedevy (Svobodná univerzita Berlín) na téma rekonstrukce hranic posvátného prostoru v budovách východních ortodoxních klášterů v USA, který byl pronesen v rámci následujícího panelu „Sacred Buildings and Arts“. O netradiční zážitek se postaral Michal Puchovský (Masarykova univerzita), když publiku na konci svého příspěvku s názvem „Paganism, the Music Scene and Pagan Music in the Czech Republic: A Theoretical Introduction“ pustil ukázkou moderní pohanské hudby, což bylo diváky

velmi kladně kvitováno. Za zmínku stojí i jeden z posledních příspěvků konference, který se věnoval vytváření komunit nově vzniklého muslimského hnutí Tablighi Jamaat v severní Itálii. Autorem byl italský antropolog Gabriele Maria Masi z Univerzity Milán-Bicocca.

Závěrečná přednáška s názvem „Religion: Nurture and Nature“ od Kláry Sándor, vedoucí Ústavu kulturního dědictví a lidské informační vědy Univerzity v Szegedu, poskytla obecný úvod do problematiky kognitivně-evolučního přístupu ke studiu náboženství. Hlavní tezí promluvy byla myšlenka, že náboženství je kulturním produktem, k němuž je ale člověk biologicky predisponován. Tato idea rozdmýchala živou diskuzi, která trvala až do pozdních hodin již neoficiálního programu posledního dne konference.

Segedínskou konferenci lze právem prohlásit za vydařenou i přes různorodou kvalitu příspěvků, zvláště pro možnost seznámit se s rozmanitými přístupy ke studiu náboženství a navázat nové kontakty s badateli podobného výzkumného zaměření. V závěrečné řeči a poděkování organizační tým vyslovil přání pokračovat v sérii těchto konferencí, v ideálním případě i za podpory dalších zahraničních univerzit. Na podzim 2019 se do sítě organizujících univerzit připojila také Masarykova univerzita.